

# Francie

- vznik ze západofrancké říše
- vláda Karlovců do roku 987
- Karel II. Holý
  - 1. Panovník po rozpadu Francké říše
  - korunován králem (od papeže)
- Karel III. „Prostáček“
  - Francie se musí bránit nájezdu Normanů
  - 911 – Normanům byla dána Normandie jako léno
- Hugo Kapet
  - nová dynastie Kapetovci
  - 987 – korunován králem
  - největší opora: církev – proti šlechtě
  - církev se snažila získat samostatné postavení ve společnosti, nechce podléhat panovníkovi
  - clunyjské hnutí (reformní hnutí v církvi) – snaha, aby kláštery nespádaly pod panovníka ale pod papeže

# Anglie

- prapůvodně Keltové
- 1. st. kolonií Říma – Britannia
- od 5. st. přicházejí germánské kmeny (Anglové, Sasové, lutové)
- 6. st. - vznikalo 7 království = heptarchie
- 8. a 9. st. nájezdy Normanů – usídlili se na severu britských ostrovů → zastavení Alfredem Velikým → položil základy anglického státu
  - staví obranný systém
  - rozdělil Anglii na hrabství
  - rozvoj vzdělanosti, vzniká nejstarší anglický epos: Beowulf; překlad lat. textů apod.
- počátek 11. st.: Knut Veliký (Dánský král)
  - vládl Anglii, Dánsku i Norsku
  - anglosaská dynastie
- Vilém I. Dobývateľ
  - normanský vévoda z Francie
  - **1066 – bitva u Hastings** → porazil posledního anglosaského panovníka
  - vlastnil veškerou půdu

# Itálie

- nejednotná, roztržštěná
- vládne dynastie Karlovců
- brání se nájezdům Normanů, Byzantské říše a Arabů
- papežský stát (v Římě) – zvláštní postavení
- Benátky – samostatná republika, v čele je tzv. dóže

# Svatá říše římská

- vznikla z východofrancké říše (dnešní Německo)
- tato říše nejstabilnější
- vládne rod Karlovců do roku 911
- snaha obnovit Franckou říši (poslední kdo se o to snažil, byl Karel III. Tlustý) → neúspěšné
- východní část Fr. říše rozdrobena: Bavorsko, Sasko, Franky, Švábsko...
- Jindřich I. Ptáčník (919-936)
  - považován za zakladatele říše
  - saský vévoda
  - za jeho vlády se používá pojem říše → protože vládne německý panovník, území je pod ochranou papeže
  - římscí císaři = německí králové
  - „říše římská“ → protože se chtějí vrátit k Římské říši (hl. územní hledisko)
- Ota I. (936-973)
  - syn Jindřicha Ptáčníka
  - německý král a jako 1. se stal římským císařem
    - 962 – dostal titul císař od papeže → od této doby se používá „Svatá říše římská“
  - římscí císaři ovlivňují i volbu papeže
  - rozvoj vzdělání a umění → tzv. ottonská renesance – kulturní období vlády Oty I.
  - snaha dobývat nová území (-Itálii, bojují i proti Slovanům/Maďarům)
  - **955 - bitva u Lechu** → porážka Maďarů a Slovanů
    - Pomáhal mu Boleslav I.
- Ota II. (973-983)
  - uzavřel mír s Byzantskou říší → ovlivnění kultury SŘŘ
  - expanzivní politika
  - syn Oty I.
- Ota III. (983-1002)
  - syn Oty II.
  - měl dovršit obnovu Řím. impéria → neúspěch
  - po něm končí vláda „Ottonů,“ nastupuje Sálská dynastie
- sídlo řím. císaře v CÁCHACH
- Jindřich II. - nevýznamný
- Jindřich III. (1039-1056)
  - upevnil moc, snaha prosazovat světskou moc nad církevní
- Jindřich IV. (1056-1106)
  - vyvrcholily spory mezi císařem a papežem Řehořem VII.
    - boj o investituru (jestli bude důležitější církevní nebo světská moc)
    - Investitura = oblékání slavnostního roucha + novému biskupovi se dává berla a prsten
    - **spor** → jestli má biskupy jmenovat císař nebo papež
    - 1073 – Řehoř VII. se stává papežem bez souhlasu Jindřicha IV. (v této době ale volbu papeže ovlivňuje císař)

- **1075 - dopis „Dictatus papae“** = dopis papeže, ve kterém sepsal své požadavky; papež chce mít vliv na volení nového panovníka a zakázal panovníkovi jmenovat papeže
- Jindřich IV. se naštvál a prohlásil papeže za sesazeného
- papež dal Jindřicha IV. do klatby (vyločil s křesťanství) a exkomunikoval ho
- → nakonec vyhrál papež a Jindřich musí na cestu do Říma a omluvit se papeži → kletba zrušena.
- Jindřich dobyl Řím a dosadil nového papeže, tím byl korunován na císaře. (Při dobývání Říma mu pomohl i Vratislav II., který za to dostal titul krále)
- Jindřich V. (1106-1125)
  - Pokračují spory s papežem o moc
  - 1122 podepsán konkordát wormský → tj. kompromisní dohoda mezi papežem a císařem – jmenování biskupů si rozdělili: od císaře získává biskup žezlo, od papeže prsten a berlu. (církve to brala jako své vítězství)
- **Nová dynastie: Hohenštaufové**
- Friedrich I. Barbarossa – „rudovous“ (1152-1190)
  - Jako poslední se snažil o obnovení Římského impéria
  - Snaha ovládnout Itálii – 1158: tažení do Itálie, dobytí Milána
    - Pomáhal mu český kníže Vladislav II. – za to získal titul krále
  - Od 1155 se stává císařem
  - **1176 - bitva u Legnana** – prohra Friedricha a dobytá území ztratil
  - Umírá při 3. křížové výpravě do Palestiny
  - Po smrti: Boje o trůn mezi Hohenštaufy a Welfy → Hohenštaufové zvítězili
- Friedrich II. (1212-1250)
  - Udělil Zlatou bulu sicilskou (1212) Přemyslu Otakarovi I. (v ní byla sepsána práva českého království)
  - Od r. 1212 se stává císařem

## Kyjevská Rus

- Slovanský stát mezi řekami Dněpr a Visla
- 1. Osady vznikají v 8. st.
- Od 9. st. expandují Varjagové, byli úspěšní a ovládli toto území
- kníže Rurik
  - jeden z Varjagů, podle něho vznikl název dynastie: Rurikovci (vládnou do 17. st.)
- kníže Oleg
  - 882 – položil základy Kyjevské Rusy
  - 10. st. – rozšíření území → střety s Byzancí
- Vladimir
  - 988 přijali křesťanství z Byzantské říše – pravoslavná církev (tj. východokřesťanská církev)
- Jaroslav Moudrý
  - Nejvýznamnější, největší území
  - Vydal zákoník, nový nástupnický systém, kláštery, investice do Kyjeva-

- centrum říše
- Spory o trůn → Rurikovci trůn neudrželi
- 12. st. – rozpad na malá knížectví
- Vzniká cyrilice → z ní pak azbuka
- Byliny – ruské povídky s hrdinskou tematikou, ústně tradovány

## Polsko

- Osídleno západními Slovany
- Vládnoucí dynastie Piastovců (oráč Piast)
- Zakladatel státu: kníže Měšek, sídlil v Hnězdně
  - Manželka: Dobrava (dcera Boleslava I.) → díky tomu se do Polska dostává křesťanství, Měšek ho přijímá
- Boleslav Chrabrý (992-1025)
  - Nejvýznamnější, největší území
  - Centrem je Krakov
  - 1000 – vzniká arcibiskupství v Hnězdně (díky vlivu biskupa Vojtěcha)
  - 1024 – přijímá titul krále
  - Pražský biskup Vojtěch je pohřben v Polsku, 1039-přeneseny jeho ostatky
  - 12. st. – krize, rozpad na malé části

## Uhry

- Oblast dnešního Maďarska
- Osídleny Maďary → tj. kmen z Asie (dnešní Rusko)
- Kočovní kmen; v 9. st. vpád do Střední Evropy a usídlili se podél Dunaje
- V čele: náčelník Arpád (-odtud: Arpádovci)
- Střety s Velkomoravskou říší, 906-Maďaři ji vyvrátili
- 10. st. – jdou na západ → střety se Svatou říší římskou
  - **955 – bitva u Lechu** (tam zastaveni Otou I. a Boleslavem I.)
  - Po této porážce se stáhli zpět a vytvořili Maďarský stát, v čele Gejza, který přijal křesťanství
- Štěpán I. Svatý:
  - Nejvýznamnější panovník
  - 1000 – stává se králem a bylo založeno arcibiskupství
  - 11. a 12. St.-rozšíření území → získá Slovensko, Sedmihradsko (dnes Rumunsko), Chorvatsko → to jsou slovanské národy → Maďarové splývají a přijímají slovanskou kulturu a jazyk.